

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
ของประเทศไทย

**The Impact of the Illegal Foreign Labors on Unemployment and Economic Expansion
in Thailand**

มณฑกา ลบลัเลิศ (Muntaga Loblumlert)* กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย (Kanokwan Chancharoenchai)**

บทคัดย่อ

ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ เนื่องจากแรงงานไทยมีแนวโน้มสำเร็จการศึกษาในระดับสูงขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเข้ามาทดแทน ซึ่งหากแรงงานต่างด้าวและแรงงานไทยเป็นปัจจัยที่สามารถทดแทนกันได้ การจ้างแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้นก็อาจส่งผลทางลบต่อการจ้างงานของแรงงานไทยและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จากประเด็นดังกล่าวจึงนำไปสู่การศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานของแรงงานไทยและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานของแรงงานไทยและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ใช้ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2549 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2556 ซึ่งตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงของการว่างงานและการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดค่าสหสัมพันธ์ในลำดับที่ 2 ดังนั้นจึงเลือกใช้วิธี AR(2) และ AR(2) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นและ ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลง นอกจากนี้ปัจจัยทุนและเทคโนโลยียังส่งผลทางบวกต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แต่ปัจจัยแรงงานกลับส่งผลในทางตรงกันข้าม สะท้อนถึงความไม่มีประสิทธิภาพของแรงงานไทยในปัจจุบัน ดังนั้นภาครัฐจึงควรสนับสนุนการพัฒนาด้านแรงงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อยกระดับความสามารถของแรงงานไทยจากแรงงานไร้ฝีมือให้อยู่ในระดับกึ่งฝีมือ รวมทั้งผลักดันให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายและนำเข้าสู่ระบบสวัสดิการสังคมอย่างถูกต้อง

คำสำคัญ แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย, การว่างงาน, การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

* นักศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Muntaga193@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kanok1_c@hotmail.com

Abstract

Thailand has experienced a problem of labor shortage; especially unskilled labors, due to Thai labors tend to graduate at higher educational levels. Therefore, entrepreneurs had to hire both legal and illegal foreign labors to compensate. If foreign labors and Thai labors are the factors that can be substituted, an increase of employment of foreign labors could negatively affect the employment of Thai labors and economic growth. From such the issue, it had led to the study of impact of illegal foreign labors to unemployment rate of Thai labors and economic growth.

The study used the data from Q1 of 2006 to Q4 of 2013. The variable of change rate of unemployment and economic growth had a correlation in the 2nd rank. Therefore, coefficient estimation used method of AR [2] and AR (2), respectively.

As a result, it could be found that the rate of increasing number of illegal foreign labors caused an increase of unemployment rate and a decrease of economic growth. Furthermore, the factors of capital and technology contributed positively to economic growth, but the factors of labors contributed negatively. This reflected the ineffectiveness of Thai labors. Therefore, the government sector should support development of the workforces to be consistence with development of technology to enhance abilities of Thai labors from being unskilled labors to semi-skilled labors as well as encouraging legal employment of foreign workers and managing labors into the social welfare system properly.

Keywords: Illegal foreign labors, Unemployment, Economic growth

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ปัจจัยด้านแรงงานและทุนล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อกระบวนการผลิต โดยประเทศไทยยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากแรงงานไทยเชี่ยวชาญในการใช้งานเทคโนโลยีมากกว่าการคิดค้นเทคโนโลยีด้วยตนเอง ในส่วนของปัจจัยแรงงานยังมีความจำเป็นจำนวนมากซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยยังคงประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือ เนื่องจากแรงงานไทยจบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จึงเป็นสาเหตุให้ผู้ประกอบการต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทน ประกอบกับค่าจ้างขั้นต่ำต่อวันของประเทศไทยสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนาในอาเซียน ทำให้มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมากต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยส่วนหนึ่งเป็นพวกเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งหากแรงงานเหล่านี้และแรงงานไทยเป็นปัจจัยที่เสริมกัน การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวอาจลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานและส่งผลกระทบต่อการศึกษาของแรงงานต่างด้าวเพิ่มมากขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อค่าจ้างและสวัสดิการของแรงงานไทย ดังการศึกษาของ Carrasco et al (2004), พวงผกา อาษา (2550) และสถาบันเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (2554) รวมทั้งเมื่อแรงงานต่างด้าวมีโอกาสที่จะเปลี่ยนงานไปทำงานที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น จนอาจเป็นสาเหตุของการแย่งงานแรงงานไทย (วัฒนา นพรัตน์, 2551) และอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่มีต่ออัตราการว่างงานและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการจัดการแรงงานทั้งในส่วนของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและแรงงานไทย รวมทั้งเป็นการประเมินผลกระทบหากในอนาคตแรงงานสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ตลอดจนประโยชน์ที่มีต่อภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเป็นข้อมูลนำไปจัดการในด้านสวัสดิการและความไม่สมดุลในตลาดแรงงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานของแรงงานไทยและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลาเป็นรายไตรมาส ระหว่างปี 2549-2556 รวมทั้งสิ้น 32 ไตรมาส เนื่องจากข้อมูลแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสามารถเก็บข้อมูลได้ตั้งแต่ปี 2549 โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. อัตราการว่างงานของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา รวบรวมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ
2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รวบรวมจากสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

3. มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศนำมาเป็นตัวแทนวิเคราะห์ในด้านการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มาจากต่างประเทศ ซึ่งถือว่าการถ่ายโอนเทคโนโลยีโดยตรง รวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย

4. มูลค่าการสะสมทุนถาวรเบื้องต้นนำมาเป็นตัวแทนวิเคราะห์ด้านปัจจัยทุนที่ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวบรวมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

5. จำนวนผู้มีงานทำในประเทศไทย (ผู้มีงานทำอายุ 15 ปีขึ้นไป) รวบรวมจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

6. ค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานไร้ฝีมือ รวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย

7. จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ใช้ปริมาณแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวในการแบ่งประเภทแรงงาน โดยใช้จำนวนแรงงานต่างด้าวในมาตรา 12 ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 (สำหรับข้อมูลปี 2549-2550) และจำนวนแรงงานต่างด้าวมาตรา 13 ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 (สำหรับข้อมูลปี 2551-2556) รวบรวมจากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้ตัวแปรประเภทอนุกรมเวลา จึงต้องจะทำการคำนวณข้อมูลสถิติเบื้องต้นและทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root) รวมทั้งทดสอบปัญหาต่างๆ ทางสถิติได้แก่ การทดสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสูงเกินไป (Multicollinearity) การทดสอบปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันเอง (Autocorrelation) และการทดสอบปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) เพื่อป้องกันการผิดพลาดของผลการวิเคราะห์และปัญหาการบิดเบือนจากข้อเท็จจริง (Spurious Relationship) โดยจะทำการวิเคราะห์ทั้งตัวแปรระดับลอการิทึมแบบธรรมชาติ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าตัวแปรระดับ) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของลอการิทึมแบบธรรมชาติเพื่อเลือกประเภทของข้อมูลที่เหมาะสม

เมื่อทำการทดสอบปัญหาต่างๆ ทางสถิติแล้ว จึงทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งเป็นออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงาน หากพิจารณาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งเป็นตัวแทนของการนำเข้าเทคโนโลยีโดยตรงจากต่างประเทศและการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการว่างงาน ดังผลการศึกษาของชนวัฒน์ เพ็ญพิบุรณ์ (2551) นอกจากนี้ผลการศึกษาของ ศิริขวัญ สุขศรี (2549) ซึ่งอ้างอิงตามทฤษฎีการว่างงาน พบว่าค่าจ้างแรงงานเป็นอีกปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่ออุปสงค์และอุปทานการจ้างงานโดยตรง จึงได้นำตัวแปรที่ได้จากการตรวจเอกสารมาหาความสัมพันธ์ในสมการ โดยเพิ่มตัวแปรที่สนใจ ได้แก่จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าไปในสมการเพื่อทดสอบผลกระทบที่มีต่ออัตราการว่างงาน ดังนี้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

$$UNE_t = f(GDP_t, IK_t, W_t, M_t)$$

จากฟังก์ชันข้างต้นนำมาเขียนสมการในรูปตัวแปรลอการิทึมแบบธรรมชาติ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าตัวแปรระดับ)

ดังนี้

$$\ln UNE_t = Y_0 + Y_1 \ln GDP_t + Y_2 \ln IK_t + Y_3 \ln W_t + Y_4 \ln M_t + \mu_t$$

โดยที่ $\ln UNE_t$ คือ อัตราผู้ว่างงานของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาในรูปตัวแปรระดับ

$\ln GDP_t$ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในรูปตัวแปรระดับ

$\ln IK_t$ คือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศในรูปตัวแปรระดับ

$\ln W_t$ คือ ค่าจ้างเฉลี่ยของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาในรูปตัวแปรระดับ

$\ln M_t$ คือ จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในรูปตัวแปรระดับ

μ_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

Y_0 คือ ค่าคงที่

Y_1, Y_2, Y_3, Y_4 คือ ค่าสัมประสิทธิ์แสดงความยืดหยุ่นของปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการว่างงาน

t คือ ระยะเวลา ($t=1,2,\dots,32$)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย จากการพิจารณาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยทุนและแรงงานเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจดังทฤษฎีการผลิตของโซโล (Solow Model) โดยวัดการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีด้วยวิธี Solow's Residual ในรูปแบบสมการคอบบ์-ดักลาส (Cobb-Douglas) ดังการศึกษาของสมภูมิ แสงกุล (2553) และ Chancharoenchai (2011) โดยเพิ่มในส่วนของตัวแปรที่สนใจ ได้แก่ จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเพื่อทดสอบผลกระทบที่มีต่อขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังนี้

$$GDP_t = IK_t^\theta K_t^\alpha L_t^\beta M_t^\rho$$

จากฟังก์ชันข้างต้นนำมาเขียนสมการในรูปตัวแปรลอการิทึมแบบธรรมชาติ (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าตัวแปรระดับ) ดังนี้

$$\ln GDP_t = b_0 + \theta \ln IK_t + \alpha \ln K_t + \beta \ln L_t + \rho \ln M_t + \epsilon_t$$

โดยที่ $\ln GDP_t$ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในรูปตัวแปรระดับ

$\ln IK_t$ คือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศในรูปตัวแปรระดับ

$\ln K_t$ คือ มูลค่าการสะสมทุนถาวรเบื้องต้นในรูปตัวแปรระดับ

$\ln L_t$ คือ จำนวนผู้มีงานทำในรูปตัวแปรระดับ

$\ln M_t$ คือ จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในรูปตัวแปรระดับ

ϵ_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

b_0 คือ ค่าคงที่

$\theta, \alpha, \beta, \rho$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์แสดงความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิต

t คือ ระยะเวลา ($t=1,2,\dots,32$)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ผลการวิจัย

ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้น

เนื่องจากตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเป็นตัวแปรประเภทอนุกรมเวลา จึงต้องจะทำการคำนวณข้อมูลสถิติเบื้องต้นและทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root) รวมทั้งทดสอบปัญหาต่างๆ มีผลการทดสอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น

จากตารางที่ 1 พบว่าอัตราการว่างงานของแรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในรูปตัวแปรระดับ (UNE) มีค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 2.34 และค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ 0.47 ซึ่งไม่ห่างกันมากนัก จึงส่งผลให้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีค่าไม่สูงมากหรือเท่ากับ 0.49 แสดงให้เห็นว่ามีการกระจายตัวของข้อมูลไม่มาก ค่าสถิติความเบ้ (Skewness) มีค่าเท่ากับ 0.51 หมายถึง ข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา สะท้อนว่าช่วงที่ทำการศึกษานั้นอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นมากกว่าค่าเฉลี่ย และค่าสถิติความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 2.59 สะท้อนว่าอัตราการว่างงานเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปหรือเป็นไปอย่างเกือบปกติ ในส่วนของตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงานของแรงงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (dUNE) พบว่าค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) มีค่าเท่ากับ 0.85 และ -0.85 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.37 แสดงให้เห็นว่ามีการกระจายตัวของข้อมูลไม่มาก ค่าสถิติความเบ้ (Skewness) มีค่าเท่ากับ 0.60 ข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวามากกว่าระดับปกติแสดงให้เห็นว่าระหว่างปี 2549-2556 มีการเปลี่ยนแปลงของการว่างงานเพิ่มขึ้นมากกว่าค่าเฉลี่ย ในส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในรูประดับ (lnGDP) มีค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ 14.08 และ 13.79 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีค่าเท่ากับ 0.08 แสดงให้เห็นว่ามีการกระจายตัวของข้อมูลระดับต่ำค่าความเบ้ (Skewness) มีค่าเท่ากับ 0.14 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับศูนย์มาก สะท้อนว่าข้อมูลมีการกระจายตัวที่สมมาตร ขณะที่ค่าสถิติความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 2.09 สะท้อนว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในช่วงที่ทำการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป สำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (dlnGDP) มีค่าสูงสุด (Maximum) เท่ากับ 0.12 และค่าต่ำสุด (Minimum) เท่ากับ -0.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เท่ากับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ามีการกระจายตัวของข้อมูลไม่มาก ค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ 0.45 นั่นคือข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวาสะท้อนว่าในช่วงปี 2549-2556 เศรษฐกิจไทยมีการเจริญเติบโตในทิศทางที่ขยายตัวขึ้น ค่าสถิติความโด่ง (Kurtosis) เท่ากับ 2.40 แสดงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไป

นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรตามในรูปอัตราการเปลี่ยนแปลงมีความคงที่ของข้อมูลสูงกว่าตัวแปรระดับแปรและมีการกระจายตัวแบบปกติ เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ข้ามเวลา (Autocorrelation) จากค่า Q-statistic ลำดับที่ 1 และ 2 พบว่าตัวแปรในรูประดับเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ข้ามเวลาทั้งในลำดับที่ 1 และ 2 ส่วนตัวแปรในรูปอัตราการเปลี่ยนแปลงเกิดในลำดับที่ 2 ดังนั้นจึงประยุกต์ใช้วิธี Autoregressive Model หรือ AR (q) Model เข้ามาใช้ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ในส่วนของการทดสอบปัญหาค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ด้วยวิธี ARCH – Test พบว่าตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในรูปตัวแปรระดับ (lnGDP) เกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนไม่คงที่เพียงตัวแปรเดียว

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น

ค่าสถิติ	ตัวแปร			
	UNE_t	$\ln GDP_t$	$dUNE_t$	$d\ln GDP_t$
Mean	1.13	13.93	-0.05	0.01
Maximum	2.34	14.08	0.85	0.12
Minimum	0.47	13.79	-0.85	-0.06
Std. Dev.	0.49	0.08	0.37	0.05
Skewness	0.51	0.14	0.60	0.45
Kurtosis	2.59	2.09	3.73	2.40
Jarque-Bera	1.59	01.21	2.56	1.50
Q-Stat (lag1)	14.30***	18.57***	2.27	0.56
Q-Stat (lag2)	22.32***	28.24***	5.85**	8.50***
F-statistic	0.02	10.06***	2.87	2.71
Observations	32.00	32.00	31.00	31.00

หมายเหตุ : ** และ *** แสดงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99

ที่มา : จากการคำนวณ

2. การทดสอบปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป (Multicollinearity)

การหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายกับอัตราการว่างงานของแรงงานไทย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม ซึ่งก็คือตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน ($d\ln UNE$) กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระอื่นๆ ในสมการ มีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่าตัวแปรระดับในทุกกลุ่มของตัวแปร แต่เมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงทุกตัวพบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่าตัวแปรระดับ ยกเว้นตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ($d\ln M$) และตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทุน ($d\ln IK$) ที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่าตัวแปรระดับ ดังนั้นเมื่อพิจารณาเบื้องต้นแล้ว ตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงจึงไม่น่าจะเกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไปเนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์ที่ค่อนข้างต่ำไม่ถึง 0.5 (ระหว่าง 0.04-0.42)

ในส่วนของการหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ พบว่าตัวแปรอิสระในรูปอัตราการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันต่ำกว่าตัวแปรระดับ ยกเว้นอัตราการเปลี่ยนแปลงของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ($d\ln M$) ซึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทุน ($d\ln IK$) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของผู้มีงานทำ ($d\ln L$) สูงกว่าตัวแปรระดับ แต่เมื่อพิจารณาเบื้องต้นแล้ว ตัวแปรอิสระในรูปอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่น่าจะเกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไปเนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์ไม่ถึง 0.5 (ระหว่าง 0.04-0.36)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

3. การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root Test)

เนื่องจากข้อมูลที่น่าวิเคราะห์เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาอาจเกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลไปตามระยะเวลา โดยหากข้อมูลไม่มีความนิ่ง (Non-stationary) จะทำให้แบบจำลองผิดพลาดจากที่ควรจะเป็น (Spurious Results) โดยจะใช้วิธี Augmented Dickey-Fuller (ADF) ในการทดสอบตัวแปรในรูประดับพบว่าอัตราผู้ว่างงานของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาดำรงมัธยมศึกษา (UNE) มีความนิ่งของข้อมูล (Stationary) เพียงตัวแปรเดียว ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรในรูประดับไม่เหมาะสมที่จะนำมาประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จึงต้องทำการแปลงข้อมูลดังกล่าวให้อยู่ในรูปอัตราการเปลี่ยนแปลงและทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูลอีกครั้งด้วยวิธี ADF พบว่าทุกตัวแปรมีความนิ่งของข้อมูลและเพื่อยืนยันผลการทดสอบดังกล่าวจึงใช้ Kwiatkowski-Phillips-Schmidt-Shin (KPSS) ทดสอบอีกครั้งหนึ่งพบว่าทุกตัวแปรมีความนิ่งของข้อมูลเช่นกัน

จากการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นและปัญหาต่างๆ พบว่าตัวแปรระดับอัตราการเปลี่ยนแปลงเหมาะสมที่จะนำมาประมาณค่าสัมประสิทธิ์มากกว่าตัวแปรระดับ เนื่องจากไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป ข้อมูลมีความนิ่ง และไม่เกิดปัญหาค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ รวมทั้งยังสามารถนำมาอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบร้อยละซึ่งเหมาะกับการหาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การประมาณค่าสัมประสิทธิ์

ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะใช้วิธี AR(q) เปรียบเทียบกับวิธี OLS โดยได้แบ่งผลการประมาณค่าออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงาน มีผลดังตารางที่ 3

จากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์พบว่าการใช้วิธี AR โดยเฉพาะ AR [2] มีความเหมาะสมมากกว่าวิธี OLS โดยเปรียบเทียบ เนื่องจากค่า Log likelihood ของการประมาณค่าด้วยวิธี AR มีค่าน้อยกว่าและค่า Adjust R² มีค่ามากกว่าการประมาณค่าด้วยวิธี OLS รวมทั้งค่า t-statistic ของตัวแปรอิสระยังมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า ซึ่งสะท้อนว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงานในอดีตนั้นจะส่งผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของการว่างงานในปัจจุบัน

หลังจากทำการประมาณค่าตัวแปรที่ไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติจึงได้ทำการตัดตัวแปรเหล่านั้นออกไป พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างแรงงานที่มีระดับการศึกษาดำรงมัธยมศึกษาตอนปลาย (dmW) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน (UNE) ร้อยละ 1.42 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ซึ่งสะท้อนว่าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและแรงงานไทยสามารถทดแทนกันได้ ในกระบวนการผลิตที่ไม่ต้องใช้ทักษะมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับความสัมพันธ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงของแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย (dmM) ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน (dUNE) เช่นกัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงานของแรงงานที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา

ตัวแปรตาม	OLS		AR [2]			
	ทุกตัวแปร		ทุกตัวแปร		ตัวแปรที่มีนัยสำคัญ	
C	-0.05	(-0.75)	-0.03	(-0.68)	-0.06	(-1.33)
$\ln \text{GDP}_t$	1.93	(1.30)	0.18	(0.10)	-	-
$\ln \text{IK}_t$	-1.00	(-1.22)	-0.96	(-1.35)	-	-
$\ln \text{W}_t$	0.92	(0.85)	1.88	(2.55)**	1.42	(1.84)*
$\ln \text{M}_t$	0.08	(-0.65)	0.19	(1.96)*	-	-
AR [2]			-0.54	(-3.17)	-0.44	(-2.58)**
Adjust R ²	-0.04		0.17		0.13	
Log likelihood	-10.79		-6.36		-8.74	
SSR	3.64		2.63		3.10	
Q-stat (-1)	1.20		1.43		5.78	
Q-stat (-2)	6.08**		1.50		6.22*	
White's test	1.24		0.70		0.35	

หมายเหตุ : 1) *, ** และ *** แสดงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90, 95 และ 99

2) AR2 แทนผลจากการเกิดสหสัมพันธ์ข้ามเวลาในตัวเอง

3) Adjust R² คือ ค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วนหรือร้อยละที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ

4) Log likelihood คือ ค่าสถิติที่บ่งบอกถึงความเหมาะสมของโมเดล หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลนั้นเป็นโมเดลที่เหมาะสมเมื่อเทียบกับโมเดลอื่น

ที่มา : จากการคำนวณ

2. การวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี OLS ดังตารางที่ 4 พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเกิดสหสัมพันธ์ข้ามเวลากับตัวเองในอดีตทั้งลำดับที่ 2 ดังนั้นจึงประยุกต์ใช้วิธี AR ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งในการประมาณค่าโดยใช้เฉพาะ AR (2) ไม่สามารถแก้ปัญหาสหสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องใช้ AR(1) และ AR(2)ควบคู่กัน หลังจากทำการประมาณค่ามีตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงได้ทำการตัดตัวแปรเหล่านั้นออกไป พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการสะสมทุนถาวรเบื้องต้น ($\ln K$) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

(dlnGDP) ร้อยละ 0.59 ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สะท้อนว่า ปัจจัยทุนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการผลักดันให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งตรงข้ามกับปัจจัยทางด้านแรงงาน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ตัวแปรตาม	OLS		AR (2)			
	ทุกตัวแปร		ทุกตัวแปร		ตัวแปรมีนัยสำคัญ	
C	0.01	(1.19)	0.00	(0.92)	$0.50E^{-3}$	1.63
dlnIK _t	0.08	(0.60)	0.09	(1.11)	-	-
dlnK _t	0.29	(1.06)	0.46	(2.42)**	0.59	(5.10)***
dlnL _t	-0.87	(-2.05)**	-0.20	(-0.26)	-	-
dlnM _t	0.02	(0.97)	$-0.33E^{-3}$	(-0.34)	-	-
AR(1)	-	-	-0.21	(-1.28)	-0.25	(-1.85)*
AR(2)	-	-	-0.79	(-4.92)	-0.80	(-5.80)***
Adjust R ²	0.15		0.54		0.56	
Log likelihood	54.66		61.00		60.10	
SSR	0.05		0.03		0.02	
Q-stat (-1)	0.40		0.14		1.16	
Q-stat (-2)	10.76***		0.25		1.51	
White's test	2.48**		0.36		0.90	

หมายเหตุ : รายละเอียดดังหมายเหตุท้ายตารางที่ 3

ที่มา : จากการคำนวณ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ผลกระทบของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่ออัตราการว่างงาน ดังตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างแรงงาน (dlnW) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน (dUNE) ร้อยละ 1.42 ในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 เนื่องจากค่าจ้างแรงงานขึ้นต่ำของไทยในปัจจุบันสูงกว่าประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ในอาเซียน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา หากค่าจ้างของไทยสูงขึ้น จะจูงใจให้แรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะแรงงานไร้ทักษะเข้ามาหางานทำในประเทศไทยมากขึ้น ส่วนผู้ประกอบการย่อมต้องการแรงงานราคาถูก จึงเลือกจ้างแรงงานต่างด้าวมาใช้ในกระบวนการผลิตที่ไม่ต้องอาศัยทักษะมากนัก ส่งผลให้ว่างงานของแรงงานไทยเพิ่มขึ้น ดังผลการศึกษาของสถาบันเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (2553) สำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงของแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย (dlnM) มีความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน (dUNE) ร้อยละ 0.19 ในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการทำงานประเภทเดียวกันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

จะยอมรับค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานไทย จึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้ประกอบการไปจ้างแรงงานต่างด้าว ทำให้แรงงานไทยว่างงานเพิ่มขึ้น ดังการศึกษาของกุศล สุนทรธาดา และอุมาภรณ์ ภักทราณิชย์ (2540) ซึ่งตรงกับการศึกษาของพวงผกา อาษา (2550) แต่ตัวแปรดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวเป็นการแย่งงานของแรงงานไทยในระยะสั้นๆ ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ข้อจำกัดทางด้านกฎหมายและข้อกำหนดการส่งตัวแรงงานกลับประเทศ

ในส่วนของตัวแปรอื่นๆ พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของการว่างงาน (dUNE) สะท้อนว่าเมื่อเศรษฐกิจไทยขยายตัวเพิ่มมากขึ้น อาจเป็นการเพิ่มกำลังในการซื้อสินค้าประเภทเครื่องจักรมาใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อใช้ทดแทนการใช้แรงงาน ประกอบกับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของแรงงานไทยที่เพิ่มขึ้นจึงทำให้ผู้ประกอบการเน้นการใช้เครื่องจักรร่วมกับการจ้างแรงงานต่างด้าวในกระบวนการผลิตมากกว่าการจ้างแรงงานไทย แต่ในทางตรงกันข้ามกับพบว่าการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงาน สะท้อนถึงทักษะที่สูงกว่าของแรงงานไทยเมื่อเทียบกับแรงงานต่างด้าวทั้งในด้านภาษาและความละเอียดอ่อน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย 2556) ดังนั้นผู้ประกอบการเลือกที่จะจ้างแรงงานไทยทำงานร่วมกับเครื่องจักรที่นำเข้าจากต่างประเทศมากกว่าแรงงานต่างด้าว

2. การวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังตารางที่ 4 พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการสะสมทุนถาวรเบื้องต้น (dlnK) มีความสัมพันธ์ต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (dlnGDP) ร้อยละ 0.59 ในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เนื่องจากปัจจัยทุนเป็นพื้นฐานของปัจจัยการผลิตและการผลิตในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการผลิตที่เน้นการใช้ปัจจัยทุน เนื่องจากปัจจัยทุนมีส่วนช่วยในการเพิ่มผลผลิตได้มากที่สุด ดังผลการศึกษาของ นริศ วิทาลัย (2552) นอกจากนี้อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย (dlnM) มีความสัมพันธ์กับอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (dlnGDP) ร้อยละ 0.0003 ในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวมักทำให้อัตราการว่างงานของแรงงานเพิ่มมากขึ้น สะท้อนว่าแรงงานต่างด้าวและแรงงานไทยเป็นปัจจัยทดแทนกัน ทำให้ผู้ประกอบการเลือกที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวและยึดติดกับความได้เปรียบทางด้านค่าจ้างแรงงานจนไม่แสวงหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยวิธีอื่น ส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการผลิตจากการใช้แรงงานไร้ฝีมือจำนวนมาก รวมทั้งยังมีผลทางลบต่ออัตราค่าจ้างของแรงงานไทย ทำให้เงินหมุนเวียนในท้องถิ่นลดลงและยังทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะมีผลในทางลบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังการศึกษาของสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554) แต่ตัวแปรดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านกฎหมายทำให้แรงงานผิดกฎหมายเหล่านี้มีระยะเวลาการทำงานแต่ละงานเพียงสั้นๆ อาจเพราะโดนเลิกจ้าง เปลี่ยนงานใหม่หรือโดนส่งตัวกลับประเทศ

ในส่วนของตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทุนจากต่างประเทศ (dlnIK) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (dlnGDP) แต่ปัจจัยแรงงานกลับมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม สะท้อนถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดจากการปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีและปัจจัยทุนเป็นหลัก โดยที่การผลิตแรงงานนั้นอาจไม่ได้ตอบสนองต่ออุปทานของตลาดแรงงานเท่าที่ควร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าเศรษฐกิจไทยขยายตัวจากปัจจัยด้านเทคโนโลยีและปัจจัยทุนแต่ปัจจัยแรงงานทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายกลับส่งผลทางลบต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจของไทย จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐในการพัฒนาแรงงานไทย โดยพัฒนาคุณภาพของแรงงานไทย ผ่านการสร้างความร่วมมือกับสถาบันศึกษาในการผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีพร้อมกับส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการพัฒนาแรงงานเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันของปัจจัยการผลิต ในส่วนของแรงงานต่างด้าวภาครัฐควรมีนโยบายในการนำแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบสวัสดิการสังคมอย่างถูกต้องเพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมปัญหาด้านสังคมและลดค่าใช้จ่ายรัฐบาลในการรักษาเยียวยาในกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน รวมทั้งยังเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศในการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว นอกจากนี้ยังควรมีการจัดมาตรฐานฝีมือแรงงานของแรงงานต่างด้าว เพื่อเพิ่มผลิตภาพรวมแรงงานของแรงงานต่างด้าวให้เพิ่มสูงขึ้นและป้องกันผลกระทบด้านการผลิตที่อาจเกิดจากการใช้แรงงานไร้ฝีมือจำนวนมาก รวมถึงจำกัดอาชีพที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสามารถทำอย่างชัดเจนเพื่อลดปัญหาการแข่งขันของแรงงานไทย

นอกจากนี้แล้วในการศึกษาครั้งต่อไปเพื่อให้ผลการศึกษาที่มีความละเอียดมากขึ้นจึงควรศึกษาแยกเป็นรายอุตสาหกรรม และอาจศึกษาในเชิงลึกถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทั้งแรงงานถูกกฎหมายและผิดกฎหมายทางด้านสังคมและสวัสดิการเพิ่มเติม รวมทั้งยังควรเพิ่มปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการว่างงานเช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ เช่น อัตราเงินเฟ้อ ผลิตภาพของแรงงาน รวมนำปัจจัยด้านทุนมนุษย์ เข้ามาพิจารณาในแบบจำลอง

เอกสารอ้างอิง

- กุศล สุนทรธาดาและอุมาภรณ์ ภัทรวาณิช (2540). กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมืองและความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง. เสนอในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ทางเลือกนโยบายการนำแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย โรงแรมรอยัลซิดี วันที่ 26-28 พฤษภาคม 2540.
- ชนวัฒน์ เพ็ญพินิจ (2551). การเคลื่อนย้ายเข้ามาของแรงงานที่มีทักษะจากต่างประเทศต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- นริศ วิทยาลัย (2552). บทบาทของทุนมนุษย์และเทคโนโลยีที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- พวงผกา อาษา (2550). กระบวนการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในพื้นที่ตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

- วัฒนา วณิชพรัตน์ (2551). ผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ที่มีต่ออาชีพและรายได้ของแรงงานไทย ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วิไลลักษณ์ ธีรฤทธิ์ (2550). การเปิดเสรีการค้าบริการ (GATS) ขององค์การการค้าโลก (WTO) ในรูปแบบของการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงาน. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2556. จาก www.itd.or.th/th/news/070208
- สถาบันเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (2554). ผลกระทบจากการจ้างแรงงานข้ามชาติของไทยภายใต้ยุคพินิจ์สัญญาติ. ใน พูนสิน วงศ์กลชุด (บรรณาธิการ), รายงานที่ไดอาร์ไอ. 3-16. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมภูมิ แสงกุล (2553). อิทธิพลของแรงงานนอกระบบต่อระบบเศรษฐกิจไทยภายหลังการเกิดวิกฤตการณ์ปี พ.ศ. 2540. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน (2551). นิยามศัพท์แรงงาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.
- ศิริขวัญ สุขศรี (2549). ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการว่างงานในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2556). สถานการณ์ตลาดแรงงานไทยในอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2556. จาก <https://www.kasikornresearch.com>
- Chancharoenchai K. (2011). Study of economic growth in Thai economy. *Journal of International Development and Cooperation*, 17(2), 11-29.
- Carrasco et al. (2004). The Effect of Immigration on The Employment Opportunities of Native-Born Work: Some Evidence For Spain. Retrived September 30, 2014. from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=614281
- Gujarti, D. (2003). *Basic Econometrics*. New York: McGraw-Hill International Edition.
- Van Den Berg, H. (2000). *Economic Growth and Development*. New York: McGraw-Hill International Edition.